

Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB

– granskning av verksamhetsåret 2022

2023-01-18

Så kommunicerar vi våra granskningar

Varje år publicerar stadsrevisionen i Göteborgs Stad sina granskningsresultat på följande sätt:

Publikation	Innehåll
Revisionsredogörelse	Här presenterar stadsrevisionen granskningen av nämnderna. I redogörelserna framgår revisorernas iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Revisionsberättelse	Revisorerna upprättar en revisionsberättelse per nämnd. I berättelserna uttalar de sig om nämndernas verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.
Granskningsredogörelse	Här presenterar stadsrevisionen granskningen av bolagen. I redogörelserna framgår iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Granskningsrapport	Lekmannarevisorerna upprättar en granskningsrapport per bolag. I rapporterna uttalar sig lekmannarevisorerna om bolagen har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.
Revisionsrapport	Här presenterar stadsrevisionen särskilda granskningar som i regel rör flera nämnder och/eller bolag – så kallade projektgranskningar. I rapporterna framgår revisorernas iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Rapportsammandrag	I rapportsammandragen sammanfattar stadsrevisionen sina revisionsrapporter.
Revisionsberättelse för Göteborgs Stad	Revisorerna upprättar en revisionsberättelse som omfattar kommunens samlade verksamhet. Berättelsen innehåller uttalanden i ansvarsfrågan samt uttalanden om Göteborgs Stads årsredovisning och resultat.
Årsredogörelse	Årsredogörelsen upprättas av stadsrevisionen och innehåller en beskrivning och sammanfattning av de genomförda granskningarna under året.

December 2022

Titel: Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB – granskning av verksamhetsåret
2022

Diarienummer: 0148/22

Lekmannarevisorer: Monika Bandi & Torbjörn Rigemar

Yrkesrevisor: Pär Lindén

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehåll

1	Sammanfattning	5
1.1	Sammanfattande bedömning	5
2	Grundläggande granskning	6
2.1	Bedömning	6
2.2	Iakttagelser	7
3	Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	9
4	Språkbruk och revisionstermer	9

1 Sammanfattning

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning, styrning och interna kontroll samt uppföljning av tidigare års granskning.

Vi redovisar våra granskningar genom att först beskriva lekmannarevisorernas bedömningar. Därefter redogör vi för våra iakttagelser.

1.1 Sammanfattande bedömning

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att bolaget i de flesta avseenden har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Grundläggande granskning: Den grundläggande granskningen som genomförts under året syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Vår översiktliga bedömning är att bolaget har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Styrningen och kontrollen ska vara tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har bolaget en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har bolaget sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och fokuserar i huvudsak på bolagets övergripande systematik, strukturer och arbetssätt.

Granskningen av bolag genomförs under hela granskningsåret. Stadens tidsplan medger inte någon detaljerad granskning av årsrapporten.

2.1 Bedömning

Vår bedömning utifrån en översiktlig granskning är att bolaget har genomfört sitt grunduppdrag och i de flesta fall arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer även att bolaget i huvudsak har ett ändamålsenligt beslutsfattande.

När det gäller kommunfullmäktiges uppdrag att sälja eller avyttra GS Trafikant-service AB kan vi dock konstatera att bolaget inte genomfört uppdraget inom mandatperioden. En eventuell försäljning kommer att ske först under 2023.

Vi har noterat att ett bud som en intressent lämnade 2021 avvisades av styrelsen, trots att budet var i nivå med den bolagsvärdering som genomfördes inledningsvis under försäljningsprocessen. Ställt mot värderingen kan det konstateras att budet sommaren 2021 inte uppenbart var för lågt. Det bud som nu är under förhandling är väsentligt lägre än det tidigare budet.

Lekmannarevisorerna menar att styrelsen inte genomfört uppdraget att sälja GS Trafikant-service AB under mandatperioden, trots att det förelegat rimliga affärs-mässiga förutsättningar att sälja bolaget. Vi bedömer att bolagets styrelse i detta avseende uppvisat bristande affärsmässighet och exponerat bolaget och Göteborgs Stad för de ekonomiska risker det medför.

Vår bedömning är att bolaget i de delar som rör försäljningen av GS Trafikant-service AB inte har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

2.2 Iakttagelser

2.2.1 Har bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Bolaget ska genomföra sitt grunduppdrag enligt bolagsordningen och ägardirektivet samt enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. Fullmäktige har genom budgeten gett bolagsklustren specifika mål som ska uppnås. Fullmäktige har även gett vissa bolag specifika uppdrag som ska genomföras. Vi har översiktligt granskat hur bolaget har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges specifika mål och uppdrag, i den utsträckning sådana mål och uppdrag finns för bolaget. Vi har även granskat styrelsens protokoll och beslutsunderlag.

Med start under 2021 inledde bolaget en process med målet att sälja eller alternativt att avveckla dotterbolagen GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Bakgrunden var ett uppdrag av kommunfullmäktige att antingen avyttra eller avveckla bolagen.

Inför försäljningen av GS Buss AB stod Västtrafik inför en ny upphandling av de trafikavtal som vid tidigare upphandlingar tilldelats GS Buss AB. Vid den förnyade upphandlingen förlorade GS Buss upphandlingen. Det innebär att busstrafiken skulle upphöra i och med att det gamla avtalet löpte ut sommaren 2022. Som en konsekvens av det bedömdes att det saknades förutsättningar att sälja GS Buss AB och ett avvecklingsprojekt inleddes. Avvecklingen har avslutats under 2022 och slutrapport har lagts fram för styrelsen. Några väsentliga brister vad gäller styrningen och ledningen av avvecklingsprocessen har inte noterats. Själva bolaget finns dock kvar och driver en depå i Kville. Det senare sker i samförstånd med andra parter i Göteborgs stad. Förberedelser har inletts i syfte att finna en lösning som innebär att driften av depån förs över på annan huvudman.

Fullmäktige beslutade även att dotterbolaget GS Trafikantservice AB på motsvarande sätt skulle avyttras eller avvecklas. Även i detta fall inledde bolaget en försäljningsprocess. I juni 2021 förelåg ett slutbud från en intressent att ta ställning till i styrelsen. Inför styrelsens ställningstagande förordade bolagets ledning och presidium en försäljning, men en majoritet i styrelsen beslutade att avvisa budet. Motiveringen var att budet ansågs vara för lågt. Styrelsen beslutade att försöka få ett högre bud. Det har inte lyckats.

Vi noterar i sammanhanget att det bud som avvisades var i nivå med den värdering av bolaget som KPMG tidigare genomfört.

Under hösten 2021 inledde Västtrafik en ny upphandling av det avtal som utgör grunden för GS Trafikantservices verksamhet. Den intressent som tidigare lagt ett bud meddelade att intresse att förvärva bolaget inte kvarstod, men att detta eventuellt skulle kunna omprövas om GS Trafikantservice längre fram erhöll ett nytt avtal med Västtrafik. Under 2022 beslutade Västtrafik att återigen tilldela

Trafikantservice ett avtal, varpå den tidigare intressenten inkom med ett nytt bud. Budet var nu lägre än det första budet under 2021. Detta bud lades aldrig fram i styrelsen för ställningstagande.

Under hösten har det inkommit ett nytt bud från en helt ny intressent som lämnat ett så kallat indikativt bud och begärt exklusivitet i försäljningsprocessen. Budet ligger på en väsentligt lägre nivå än den ursprungliga värdering som gjordes inledningsvis i försäljningsprocessen. I november beslutade styrelsen att bevilja exklusivitet och förhandlingar om ett eventuellt slutbud kunde därmed inledas. Försäljningsfrågan kommer därmed att avgöras tidigast först under 2023.

2.2.2 Har bolaget en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?

Bolaget ska se till att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering. Vi har översiktligt granskat bolagets styrning av ekonomin samt dess ekonomiska uppföljning och rapportering.

Vår granskning visar att bolaget i huvudsak har genomfört en kontinuerlig uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

2.2.3 Har bolaget sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Bolaget ska se till att det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll och riskhantering inom väsentliga områden. Bolaget ska även följa upp och utvärdera detta arbete. Vi har översiktligt granskat bolagets interna styrning, uppföljning och kontroll.

Vår granskning visar att bolaget i huvudsak har upprättat en samlad riskbild och en internkontrollplan. Riskhantering har i huvudsak skett inom väsentliga områden. Granskningen visar att bolaget i huvudsak har arbetssätt för att följa upp den interna kontrollen och utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll.

3 Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer i kommunen. Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapporter och granskningsredogörelser.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen

4 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser förbättringsområden i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolagsstyrelsen har gjort för att följa revisorens rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen